

COSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

REDACTOR:
SEBASTIAN BORNEMISA

Cuprinsul:

- Liviu Marian*: Moartea împacă.
Z. Bârsan: Cântece, poezii.
D. Tomescu: Săptămâna literară.
L. Rebreanu: Taclale.
Ion Al-George: Elegia Styxului,
poezie.
T. L. Blaga: Noțiunea numerilor.
Radu Mărgean: Iubirea noastră
dulce, poezie.
A. Fogazzaro — *D. Tomescu*: Mis-
terul poetului, roman.
Viora din Bihor: Cântecul doru-
lui, poezie.

FLORI DE-O ZI:

- A. C.*: Tenorul Rădulescu.
F. N.: Groaza din planeta Venus.
S. B.: Vin recruții...
* * * Elixirul iubirei.
* * * Bărbați la garderobă.

CĂRȚI PRIMITE LA REDACȚIE
ILUSTRĂȚII

„COSINZEANA”

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ SĂPTĂMANALĂ

având colaboratori regulați pe: *Ion Agârbiceanu, Zaharie Bârsan, T. Liviu Blaga, Ermil Borcia, Alecsandru Ciura, Ilarie Chendi, D. N. Ciotari, A. Cotruș, Ion Dragoslav, P. Dulfu, Victor Eftimiu, S. C. Făgețel, Mihail Gașpar, Dr. M. Hârsu, Liviu Marian, V. C. Osvadă, Ecaterina Pitiș, Aurelia Pop, Liviu Rebreanu, I. U. Soricu, D. Tomescu, Gavril Todica, Viora din Bihor*, și alții — e nu numai cea mai ieftină revistă românească de felul acesta, ci și cea mai potrivită pentru toate familiile române.

ABONAMENTUL E:

Pe 3 luni pentru Austro-Ungaria	cor. 3.—
Pe 1/2 de an „ „ „	„ 6.—
Pe un an „ „ „	„ 12.—
Pentru străinătate pe trei luni	„ 5.—
„ „ pe jum. de an	„ 10.—
„ „ pe un an	„ 20.—

Abonamentele se plătesc înainte.

Pe credit revista nu se dă nimănui.

Premiile „Cosinzenei“.

Între abonații, cari plătesc înainte pe un an abonamentul, se sortează la sfârșitul anului, în ajunul Crăciunului, opt biblioteci de câte 25 coroane una, drept cadou de Crăciun, cu cele mai noi cărți literare, pe ales.

Rugăm pe toți, cari înțeleg și apreciază niziunța noastră, să binevoiască a ne da mână de ajutor, prin câștigarea de abonați număroși, pentru că, cu ajutorul tuturor, să putem face din „Cosinzeana“ o revistă literară din cele mai desăvârșite, pentru familiile române, care să le fie totodată o bună armă de apărare împotriva influențelor literare streine, ivite prin intrarea unor reviste streine prin familii de-ale noastre, și un mijloc de a cultivă dragostea de literatură și cultură românească, până și în familiile cele mai modeste.

Administrația revistei

„COSINZEANA”

Orăștie—Szászváros.

Depozit românesc

de

PIANE ȘI ARMONIURI în Sibiiu, str. Cisnădiei 7.

Piane și pianine din cele mai bune fabrici din Austria și Germania, în nuc mat sau poleit, în lemn negru, mahagon, palisandru veritabil, construcțiune modernă, cadru pancerat, agrafe, moderator etc., — se pot cumpăra cu preț foarte favorabil în depozitul meu. Transportul și pachetarea sunt gratuite. Școalele, reuniunile de cântări și alte instituții culturale primesc favor special.

Armoniuri de școală
bune și solid lucrate.

Rog sprijinul onoratului public român.

Cu distincția stîmă

TIMOTEI POPOVICI,
profesor de muzică

Sibiiu—Nagyszeben
Strada Cisnădiei 7.

14—20

A APĂRUT

în editura „Librăriei Naționale”
din Orăștie:

LIVIU REBREANU:

FRĂMÂNTĂRI,

un frumos volum de nuvele, în care finăru scriitor ardelean dovedește un bogat talent și o fină pătrundere a sufletului omenesc, prinzând în tablouri pline de viață caractere, cari te zguduie și te mișcă adânc. — Prețul unui volum e C 1·50 + 10 bani porto.

Cele mai de samă noulăși literare,
apărute în 1911 în Ardeal, sunt:

Alexandru Ciura: Amintiri
și „**Almanahul**
scriitorilor dela noi“,

care cuprinde fotografiile alor 46
scriitori ardeleni și câteo bucată
literară inedită a lor. — Prețul
fiecăreia e cor. 1·80 franco. :: ::

Cine le comandă amândouă
le capătă cu cor. 3·20 franco.

Se află la

Librăria Națională, în Orăștie.

A apărut

POEMELE SINGURĂTĂȚII

de **VICTOR EFTIMIU**, autorul
neîntrecutei piese: „*Înșiră-te mărgărite*”. — Volumul elegant, pe
hârtie fină, de 224 pagini, cuprinde
toate poeziile talentatului scriitor,
care într’o formă ușoară, singură
în felul ei în literatura noastră,
ne redă în versuri pline de măes-
trie și de farmec sentimentele
unui suflet de-apururi zbuciumat.

Volumul a apărut în editura
„**LIBRĂRIEI NAȚIONALE**”
din Orăștie — Szászváros.

Prețul unui exemplar e cor.
2.—. Pentru România Lei 2·50. —
La comandă de peste 5 esemplare
se espediază franco; iar la una de
peste 10 esemplare se dă un ra-
bat de 10% și se espediază franco.

GOSINZEANA

REVISTĂ LITERARĂ ILUSTRATĂ

* * *

REDACTOR: SEBASTIAN BORNEMISA

MOARTEA ÎMPACĂ...

LIVIU MARIAN

Poate n-ar fi părăsit știubeiul, de teama răcelii, ce stăpâniă încă acel început sfios de primăvară. Dar o rază aurie, caldă, ce coborîse din țării, îi înfioră întreg trupul amorțit de somnul lung al iernii. Se hotărî deci. Își întinse tremurând aripioarele și începî a vâsli în larg.

Cântecul duios al aripelor sale trezi numai decât glasul unor vrăbii, ce piroteau triste pe ramura goală încă a unui nuc vecin. Și ciripirile lor vesele îi dădură par'că îndemn la zbor.

Beată de fiorul dulce al primului zbor în primăvara aceasta, aproape de nu se lovi de obrazul unui copil, ce sta cuminte pe prispa unei case țărănești, sorindu-se. El ocoli speriată și se îndreptă sbârănind în altă parte, urmărită de zimbetul nevinovat al micuțului, ce-și întinsese prea târziu brațul rumen, pentru a prinde această minunată cântăreață aripată, ce se topi într-o clipă din vederile sale.

În sfârșit ajunse în câmp, la larg.

Verdele gingaș al primăverii încă nu biruise galbenul cenușiu al firelor de iarbă, omorâte de gerul iernii. O clipă crezî că-și părăsise prea de timpuriu adăpostul său cald, căci nu putea întâlni nici un chip de floare. Dar se înșelă. Într-o văgăună, la adăpostul vânturilor, zări o pată roșie.

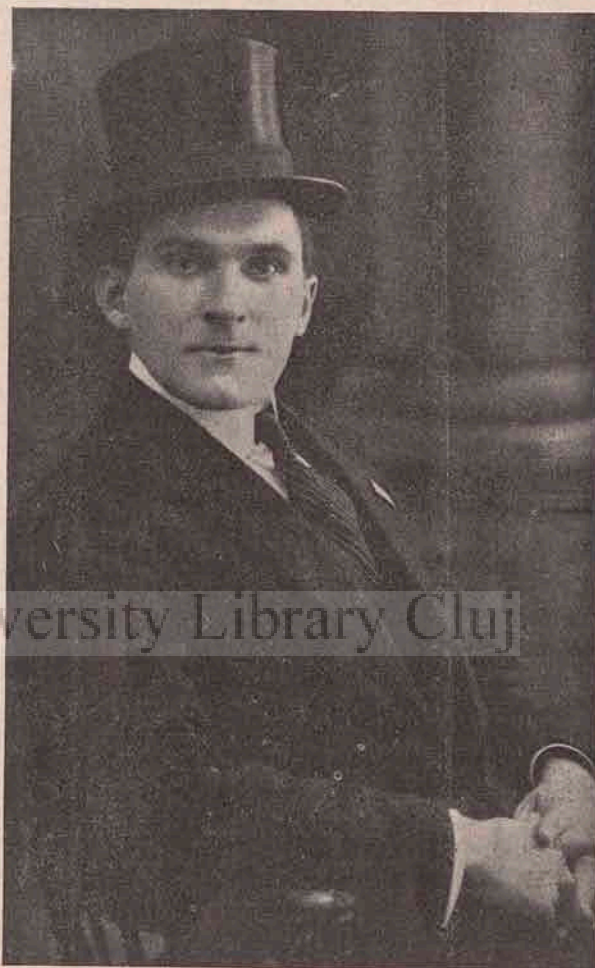
Când își dădî seama că-i fața ursuză a unei biete flori de scăete, își întoarse cu dispreț fața dela ea și își luă zborul în alte părți, până când descoperi o grămadă de clopoței svelți, gingași, ce sămănu din depărtare cu un bulgăre răsleț de zăpadă, netopit încă.

Dupăce petrecî câteva clipe fericite în tovărășia lor, bătându-și joc de scăetele stingher, se întoarse la știubeiu, ca să ducă tovarășelor sale, odată cu primul strop de miere, solia îmbucurătoare a primăverii sosite.

*

Pe fața palidă a câmpiei, ce sta să moară, cuprinsă de fiorii toamnei târzii, nici un semn de viață. Au murit toate florile și odată cu ele tovarășii lor buni, fluturii. Doar ici colo tremură în bătaia vântului rece de miază-noapte firile argintii de păinjenis, ce împânzesc fața câmpiei ca valurile unei ape depărtate.

Totuș o albină îndrăzneță mai înflorează încă

Tenorul Ionel Rădulescu, elev al conservatorului din Viena, care a concertat în 10 Octomvrie în Orăștie. Dl Rădulescu face un turneu prin centrele românești mai de seamă și cu tenorul lui de o dulceață rară, care se manifestă îndeosebi în doinele noastre, cucerește inimile tuturor ascultătorilor. — Vezi mai pe larg la „Flori de-o zi”. —

muțenia tristă, ce stăpânește întinderile deșarte, cu bâzâitul melancolic al aripelor sale. Ar dori să mai întâlnească un chip voios de floare, numai unul; să soarbă încă un stropuleț de miere, cel din urmă. Și apoi își va îngropă mulțumită trupul plâpând, își va înăbuși glasul aripelor sale moi în întunerecul știubeiului și va visă în liniște, până o va trezi din nou la viață primăvara cu farmecul ei dumnezeesc.

A obosit-o atâta zbor zadarnic și acum desnădejdea îi dă zor să se întoarcă acasă. Zumzetul ei melancolic, abia simțit, pe care îl înghite tăcerea lacomă a pustiului din jur, asupra căruia înserarea își întinde

repede aripile sale cernite, pare suspinul din urmă al câmpiei ce moare.

Acum, când a început să se întetească vântul tăios al serii, de-i amorțește aripile oboseite, începe să zboare una cu pământul. Numai acestei împrejurări are să-i mulțamească întâmplarea, că a întâlnit în cale, în afundătura unei văgăuni, scăetele, pe care îl ocolise cu dispreț toată vara. Oboseala și frigul o fac să-și uite mândria răutăcioasă de altă dată și cu grabire se ascunde în puful cald și moale al florii.

Cum se odihnește așa în pace, desmorțindu-și trupul înfrigorat, poate să gândească în tihnă, își aduce aminte de întâiul său zbor în primăvara trecută și-i pare așa de rău că arătase disprețul său acestei flori prietenoase. Se minunează apoi de îndârjirea, cu care știuse aceasta să înfrunte moartea și după ce își coboriseră la pământ toate celelalte flori mândre și sumețe capetele biruite de sabia ascuțită a crivățului aprig.

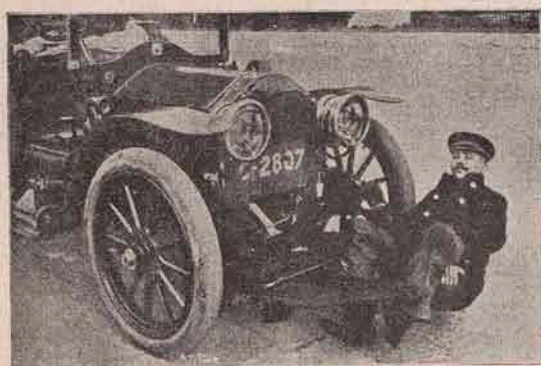
Ar voi să-i spună florii câteva vorbe de desvoință... să-i mulțamească pentru găzduirea binefăcătoare, dar nu îndrăznește să-i rănească durerea mută, pe care ochiul roșu de mânie al florii n-o poate ascunde, amenințând-o par'că să tacă, să nu-i tulbure liniștea sfântă.

Se hotărăște deci să amâie acest lucru pentru dimineață, când va răsări soarele și va însenina poate cu razele sale blânde chipul trist al nedreptății.

Dar dorința-i rămase neimplinită.

O brumă groasă, ce se lasă odată cu zorile, învălind în haina-i sclipitoare de ghiață întiderile câmpiei, o ucise fără milă, ofilind totodată și floarea, ce-o adăpostea și care rămăsese mută în fața albinei nu din răutate, ci numai de teamă să nu alunge cu o vorbă nesocotită această ultimă viețuitoare, pe care o întâmplare fericită i-o trimisese par'că anume în singurătatea sa chinuitoare, ca să-i însenineze clipa dureroasă a morții, care iartă orice greșală, împacă orice dușmănie.

○ ○ ○

Automobilele mai nou încep a fi provăzute cu un aparat, care face să se evite multe nenorociri de până acum. Prin faptul că pe cei ajunși înaintea automobilului îi prinde și nu lasă să treacă roțile peste ei. Chipul nostru arată tocmai scena, când aparatul prinde un om dinaintea roților.

Cântece

I.

*Iubito, de-am avea palate
Cu parcuri largi și porți de fier,
Cu scări în marmoră sculptate
Și turnuri ce se pierd în cer...*

*Când mândru m-aș întoarce-acasă
Și tu când m-ai întâmpina,
Purtând o rochie de mătăasă...
— În capul scării undeva...*

*Am sta și ne-am aduce-aminte
De cum ne-am întâlnit... pe drum...
Și-am râde amândoi, iubito
De toată marmora de-acum!..*

II.

*Au murit pe semne toate
Florile de prin liveze...
În adânc de văi, departe
Azi nimic nu se mai vede.*

*Vremea și-a țesut pustiul
Peste alba mea poveste
Cum își țese noaptea jalea
Risipindu-și-o pe crește...*

*Mi-a 'noptat viața 'ntreagă
Și văzduhul până 'n stele,
Și-a 'mbrăcat în vâl de doliu
Toate cântecile mele.*

III.

*Pe la casa cea bogată
Dintr-o stradă fără soare
Trec cu pasul rar adesea...
— Fiecare pas mă doare.*

*Trec și nu mă uit... mi-e teamă
Să mă uit ca altădată:
Un mormânt îmi pare casa...
Tinerețea mea 'ngropată..*

*Și de-asupra-i doar o floare,
— Tîstă floare și albastră...*

*E târziu... în van, iubito,
Îmi surâzi dela fereastră!*

ZAHARIE BÂRSAN

SĂPTĂMÂNA LITERARĂ

D. TOMESCU

Inspirația trebuie concepută ca o dobândă ce ți se cuvine după un anumit timp la un capital de muncă sufletească. Aș putea adăoga: de *veche* muncă sufletească. O inspirație se pregătește încet, prin muncă, prin silință, prin mii de eforturi *anterioare*. Fiecare impresie primită din viață atrage după ea o muncă sufletească. Fără această muncă, impresia n'are nici o valoare. Și înțelegem prin muncă sufletească totalitatea stărilor afective sau a stărilor de judecată pe care o anumită impresie le-a deșteptat în noi. În domeniul sufletesc însă, mai mult ca oriunde, orice cheltuială își are câștigul ei. Sforțarea cheltuită pentru a primi o impresie din afară se transformă întotdeauna într-o convingere, într-o credință, într-o ipoteză, pe care omul le înregistrează *la o parte* în vederea unei viitoare verificări. Vin apoi alte experiențe sufletești, în decursul cărora se verifică, prin voință și prin reflecție, conținutul sufletesc anterior, și-n urma fiecărei verificări se îndeplinește o eliminare sau o reținere: ceva e înlăturat și *ceva* cade în adâncimile noastre sufletești ca bun, ca sigur, ca definitiv. Dela un timp sufletul nostru s'ar putea socoti ca fiind împărțit în trei regiuni suprapuse. În regiunea de sus, avem rezultatele de fiecare clipă ale experienței și ale observației noastre. Aceste rezultate se caracterizează prin lipsa lor de stabilitate, întrucât veșnic se găsesc dominate de către acțiunea voinții și reflecției noastre. În această regiune e un joc neîntrerupt, o nepotolită răzvrătire, o agitație ca de bălci. Aci, totul se mișcă sub ochiul deschis al conștiinței noastre.

În regiunea de mijloc, începe să fie mai mult liniște. Vântul care bate neîntrerupt în regiunea de sus, aici începe să se potolească. Din regiunea de sus au căzut aci elemente a căror tendință e să se desfacă tot mai mult de supt înrăurirea voinții și-a conștiinței noastre. După trecerea unui timp, o parte din elementele regiunii de mijloc cad în regiunea de jos, care-ar putea fi numită cimitirul experiențelor noastre sufletești.

Aici e liniște și siguranță, dar aici e și mai multă *putere sufletească*. În regiunea aceasta de jos se împletesc dispozițiile ereditare cu fructul nenumăratelor noastre ostenele sufletești. Aci stau, așezate în sedimente pe care nimic nu le poate clătina, *achizițiile morale* datorite observațiilor și experiențelor din diferite timpuri. Aci sunt tendințele noastre și aci se elaborează hotărârile cele mari care servesc de bază celor mai însemnate acțiuni omenești. Psihologii numesc această parte de jos a sufletului nostru regiunea *inconștientului* și cu toții sunt de părerea, că ceea ce pornește din inconștient lucrează în afară de voința și de indicațiile rațiunii noastre. Noi nu credem să fie chiar așa. Un element sufletesc închis în regiunea inconștientului cuprinde în el tot ceea ce-a luat parte la alcătuirea lui: silință, atenție, voință, rațiune. Ce sunt deprinde-

riile, decât niște încete acumulări de efort, de voință, de judecată? Ușurința cu care îndeplinește *astăzi* un fapt se datorește tocmai acestor acumulări din *trecut*. Individul din clipa de față e o rezultantă a tuturor mișcărilor sufletești care s'au petrecut în el în diferite timpuri și în diferite împrejurări anterioare. Aici stă, credem noi, minunata putere a sufletului omeneșc, în însușirea pe care o are de a-și înregistra conștiincios propriile lui mișcări. Voința pe care-o desfășuri astăzi, te va ajuta mâine cu aceeași putere. Și te va ajuta singură, fără s'o chemi. În lumea inconștientului, prin urmare, găsim elemente sufletești pe care-am putea să le asemănăm cu niște capsule încărcate cu voință, cu atenție, cu judecată, înfășurată cu o cantitate de muncă sufletească datorită *trecutului*, pe care oricând putem s'o facem *actuală*, utilizându-o pentru necesitățile noastre de astăzi. Gustave Le Bon definește educația așa: arta de-a transforma conștientul în conștient. Noi ne permitem să corectăm această definiție în chipul următor: *arta de-a capitaliza conștientul*.

Și-acum să venim la problema *inspirației*. Am zis că e dobândă ce se cuvine artistului, după un anumit timp, la un capital de *veche muncă sufletească*. Esteticianul francez Ch. Lalo, adept al esteticii experimentale inaugurate de Fechner, zice că inspirația e un capital care se acumulează încet și se cheltuiește dintr'odată. E aceasta o definiție la care-mi place să rămân, pentru că vreau să lovesc în credința atâtor scribi din literatura noastră, cari socotesc că inspirația e un dar ce ți se aduce de-a gata, de mâna unor puteri misterioase, fără ca tu să pui nimic la mijloc, fără ca tu să riști ceva pentru a-ți pregăti inspirația din care vrei să-ți hrănești opera ta literară.

Inspirația deci se pregătește prin munca voită și conștientă din fiecare clipă a unui suflet.

Uitați-vă numai la dl Iorga. Ori de câte ori l-am auzit vorbind, am avut într'adevăr impresia că omul acesta se inspiră ca un oracol din antichitate, în jurul căruia se îngrămădesc toate puterile misterioase chemate printr'un cuvânt de vrajă. Ți se pare că pe lângă dl Iorga mișună o mulțime de mâini nevăzute care se întrec în mișcări grabite, aducând fiecare o figură, o comparație, o idee, o apropiere neobișnuită între lucruri. Și comparațiile dlui Iorga sunt ca niște bureți din care curge *înțelesul*. Cu cât îi strângi mai mult, cu atât țâșnește înțelesul într'o mai bogată revărsare. Și frazele dsale sunt construcții *organice* formidabile, care duc pe umeri, ca niște hamali greoi, povară bogată de reflecție, de cugetări și de simțiri. Un mistic ar exclama: iată un om la care inspirația este inconștientă și irațională. Noi, dimpotrivă, credem că toate acele „inspirații“ cu care dl Iorga ne surprinde în cursul unei vorbiri sunt pregătite printr'o îndelungată muncă rațională și conștientă a spiritului său. Și inspirația e cu atât mai sprintenă și mai sigură în mișcarea ei cu cât se ridică dintr'o muncă *anterioară* mai bogată. Spiritul dlui Iorga e în continuă acțiune. În fața fiecărui lucru, dsa pune în mișcare o mare

REGII INVRĂJBIȚI

PETRU, regele Sârbiei.

FERDINAND, regele Bulgariei.

MEHEMED RESHAD V. sultanul Turciei.

GEORGE, regele Greciei.

NICHITA, regele Muntenegrului.

cohortă de însușiri sufletești: voință, atenție, judecată simțire. Cine a avut cinstea să stea câteva ceasuri în societatea dlui Iorga, a putut să observe, că omul acesta nu e un vizionar care trăește din „intuiții“ gratuite și din revelații venite pe cale misterioasă, ci e un mare suflet atent care vede, observă, cercetează, judecă și verifică. Sunt sigur că dl Iorga are un întreg sistem de filozofie bazat numai pe observația zilnică a lucrurilor din curtea care înconjoară casa d-sale.

Mi-aduc aminte cum odată, plimbându-ne prin curte, mi-a justificat o credință politică prin observațiile pe care i le sugerase felul curios de-a se desvoldă al unei flori de sachsăie.

Prin urmare: din lectura neobișnuit de bogată, din multele lucruri văzute în viață, din observarea neîntreruptă a diferitelor fapte și împrejurări, *ceva* a căzut în adâncimile sufletului său, și din acest *ceva* porcede inspirația în mișcări care reproduc o intență muncă anterioară.

Și gândindu-mă acum la atâția inși cari dau năvală în literatură, cezând că pot câștiga atenția lumii prin inspirații improvizate, mă întreb: multă vreme va mai dăinui convingerea că o mișcare literară se poate întreține prin sufletele *leneșe*, lipsite de o profundă acțiune interioară, ale unor oameni înzestrați cu prea multă îndrăzneală și cu prea puțină plecare spre muncă? Fiindcă vedeți, am impresia că în literatura noastră de azi au început să năvălească o sumedenie de oameni cari privesc literatura ca un simplu *procedeu* de a-ți câștiga existența.

Ca în orice afacere, ei vor să beneficieze cât mai mult și să riște cât mai puțin. Pentru acești intruși în literatură am, încă de mult, următoarea comparație. Hârtia monedă nu se emite de cât de o bancă autorizată în beciurile căreia se găsește o anumită cantitate ce aur. Fiecare hârtie, prin urmare, este primită pe piață, în marele vâlmășag de interese vitale, numai în virtutea aurului depozitat în beciurile băncii care-a emis-o. Tu iei hârtia, o pui în buzunarul tău, și ești sigur că ea reprezintă o valoare pe care nimeni în lume nu i-o poate tăgădui. Oricine ți-o primește și oricând o poți preface în aur adevărat. Ei bine: atâția dintre așa zișii scriitori de astăzi nu fac altceva decât că emit hârtii, fără să aibe și aurul corespunzător. În beciurile lor nu găsești decât îndrăzneală și câteva procedee de a-și face reclamă. De aceea,

ori de câteori vor veni la noi cu hârtiile lor pe care stau așternute fel de fel de producții literare, să nu uităm niciodată să-i întrebăm: *unde-i aurul?*

Vedere din Albania: Zi de târg în orașul Șcutari.

TACLALÉ

L. REBREANU

Domnul, patruzeci și nouă ani; cărunt ca oaia; copist la „Creditul Viticol”; vine de la biuro; a băut pe drum o țuică și e melancolic și gânditor.

Cucoana, cincizeci și doi ani; idem ca oaia; dar își vopsește părul; menajeră celebră în mahală; se gândește la mărițișul fetei.

Domnul: Ești singură?

Cucoana: Singură... Ghighi a plecat adineaori, cu dnul Popescu, să mai răsufle nițel pe Calea Victoriei...

Domnul: Hm... Cu Popescu, zici... Da de Vidrighin i-ai vorbit?

Cucoana: Crezi c-am putut? N-am putut, omule, și n-am îndrăznit! Cum să îndrăznesc când știu cât e de nesuferit Vidrighin al dtale... Nu vezi că e destul să-i pomenești de el, ca să se facă foc și să nu mănânce cu zilele, săraca fetiță? Dar să-i mai spui c-a și cerut-o! Doamne păzește!... I-e drag Popescu și pace.

Domnul: Drag... Hm... Mare belea, bine zici... Dar și omul ăla așteaptă un răspuns. Să știe ce face...

Cucoana: De... cam ai dreptate.

Domnul: Dreptate am eu totdeauna, dar, vorba e, ce să-i răspund creștinului?... Sau poate mai bine ar fi să vorbească el singur cu Ghighi? ...Tu ce zici?

Cucoana: Vezi bine, că mai bine.

Domnul: Mare încurcătură și cu fata asta... Când mă gândesc că trebuie s-o mărităm și că zestre ca 'n palmă, mi se strânge inima ca într'un clește. Uite așa m-a lăsat Dumnezeu pe mine! Sunt părinte bun! Mielă de tinerețele ei, săraca... Și unde mai pui că și tu îi prinzi mereu partea și o încurajezi...

Cucoana: Că par'că tu nu!... Dacă ești părinte bun, cum te fâlești, de ce nu-i spui că așa și așa, trebuie să se mărite, că i-a venit vremea și anii trec și tinerețea se duce. Azi-mâne o s-o vezi că-i ofilită. Că așa-s fetele ca florile... odată înfloresc. Vidrighin e băiat bun și cu stare, funcționar și el cu optzeci de lei pe lună...

Domnul: Da. Iacă, ai și tu dreptate odată în viața ta...

Cucoana: Totdeauna am eu dreptate, dar n-am cine să mă asculte.

Domnul: Rău face că așteaptă pupăză pe colac. Popescu-i Popescu. Îi trage clopotele, dar își bate joc de ea. Unuia ca ăla îi trebuie bani, nu nevastă. Femei găsește el...

Cucoana: Femei d-alea...

Domnul: Cum, necum, găsește. La urma urmelor femeia tot femeie. Una mai țănoșă, alta mai cu moț, dar tot femeie. Vorba e ca Ghighi să nu lase să-i alunece norocul printre degete. Că cine alege prea mult, mai pe urmă ajunge să culeagă. Și cine știe dacă are ce culege... Ehe,

vieța-i grea. Numai Dumnezeu știe cât și cum ne trudim și ne căznim ca să-i putem țineă piept...

Cucoana: De ce-mi spui mie toate astea? Spune-i fetei!

Domnul: Spune-i, spune-i! Crezi dta că e ușor să-i spui! Dacă-i spui, se supără. Eu nu vreau s-o supăr. De ce s-o supăr?

Cucoana: Apoi, dacă-i așa, de ce aș supăra-o eu?

Domnul: Eu, eu!... Tu ești mamă... tu știi cum s-o iei, mai cu binele, mai pe departe...

Cucoana: Tocmai fiindcă sunt mamă nu pot să-mi silesc odrasla să se mărite cu cine nu-i place. Destul am suferit eu...

Domnul: Ce-ai suferit?

Cucoana: Multe. Numai sufletul meu știe câte am înghițit.

Domnul: Ce-ai înghițit?

Cucoana: Întrebă-mă pe mine...

Domnul: Ce să te întreb?

Cucoana: Că eu sunt pățită și mâncată de toate nevoile...

Domnul: Norocul tău să-l aibă fata mea, mai mult nu cer de la Dumnezeu... Bărbat bun am fost, de agonisit am agonisit, trai bun ai avut...

Cucoana: Avut, avut... ferească Dumnezeu pe toată lumea de ce nu m-a ferit pe mine!

Domnul: Apoi da, acuma poți să cârtești, acu ce-ți pasă. Dar atunci te-ai ținut scai de mine. Din puiule și scumpule nu mă mai scoteai...

Cucoana: O, bătù-te-ar Dumnezeu, urâtule! Numai inima mea știe ce-a îndurat...

Domnul: Haha... Inima ta, sireaca!

Cucoana: Atâta îți spun, ca să știi: pe Ghighi n-am s-o mărit cu cine nu vreă! Pe mine m-a silit mama, dar eu n-am s-o silesc...

Domnul: Cum te-a silit?... Să te măriți cu mine?

Cucoana: Să mă mărit cu tine.

Domnul: Da cine dracu te-ar fi luat dacă nu te luam eu? Ia spune, cucoană?

Magnați japonezi rentorcându-se dela deschiderea parlamentului, în trăsurile lor trase de servitori.

Cucoana: S-ar fi găsit, de asta să nu te îngrijești d-ta! M-au iubit pe mine oameni mai ceva ca tine!

Domnul: Te-au iubit... Poftim! Au iubit-o!... Care va să zică mă-ta te-a silit să te măriți cu mine? Mă-sa a silit-o să se mărite cu mine! Îmi place... Și asta tocmai după douăzeci și șapte ani te găsești să mi-o spui?

Cucoana: Ți-am mai spus-o eu și altădată...

Domnul: Ce mi-ai spus? Auzi d-ta? Mă-sa a silit-o să se mărite cu mine!... Mă rog d-tale, de ce te-a silit mă-ta să te măriți cu mine? De ce? Aș vrea să știu și eu!

Cucoana: Tacă-ți gura nebunule, că te-aude lumea! Ce te rățoești așa, par'că...

Domnul: Cum să nu mă rățoesc, cucoană, când acuma, la bătrânețe, îndrăznești d-ta să-mi spui că te-a silit să te măriți cu mine? Ei, cum te-a silit, cucoană? Vreau să știu de ce te-a silit?

Cucoana: Ești nebun...

Domnul: Nebun sau cum oi fi, dar vreau să știu!

Cucoana: Ești nebun, s'a isprăvit. Nu mai e chip să stai de vorbă cu tine ca lumea...

Domnul: Așa știi d-ta să stai de vorbă? Insultându-mă?... Insfârșit, ce mai ala-bala, pe d-ta te-a măritat cu de-a sila!... Dar de ce, mă rog? De ce?

Cucoana: Fiindcă ești nebun...

Domnul: Da ce sunt eu? Nebun, hoț, pungaș, hai-mană? Mă rog... M'ai strâns d-ta de pe drumuri sau te-am strâns eu de pe drumuri? Care pe care? Eu știu că te-am luat goală ca degetul, cucoană! N'aveai cămașa pe d-ta, și eu ți-am cumpărat cămașă!... Iar astăzi ai obraz să-mi spui că te-ai măritat cu mine...

Cucoana: Ce strigi, nebunule, ce țipi?

Domnul: Fiindcă vreau să aflu de ce anume te-a silit mă-ta să te măriți cu mine?

Cucoana: Atunci dă-i înainte că-ți șade foarte bine. Țipă și înjură că asta ai învățat acasă la voi!

Domnul: Trebuie să știu!

Cucoana: Vai de mine, bărbate, da ce-i cu tine? Turbat ești, ori nebun ești, ori nu ești în toate mințile? Te-apuci tu așa, din senin, de ceartă... Nu mai pot eu să zic o vorbă fără ca Măria Ta să te burzulești? Doar gura omului d'aia-i făcută să mai spuie și câte-o glumă, Doamne ferește!...

Domnul: Mie să-mi spui de ce vrei d-ta să mă faci pe mine ticălos?... Mă rog, de ce?

Cucoana: Pare-mi-se că diavolul vrea să-ți fure mintea câtă ți-a mai lăsat-o Dumnezeu, că nu știu ce să mai zic... Da cine te face pe d-ta ticălos?

Domnul: Tu!

Cucoana: Du-te, du-te, să nu-ți mai aud de nume, nerușinatule! Bă-

tu-te-ar fi Dumnezeu atunci când te-am cunoscut și m-am legat de tine! Că amar cât am tras eu, n-a tras om pe lumea asta. Numai de certuri și de sudălmii am avut parte, nu-ți ajute bunul Dumnezeu și Maica Precista!

Domnul: Acu de ce mă blestemi cucoană?

Cucoana: Poate îi fi vrând să te blagoslovesc, blagoslovi-te-ar relele cum îmi amărești tu mie zilele!

Domnul: Nu mă blăstămă, femeie, c'o să mă superi!

Cucoana: Supără-te-ar boalele, afurisitule și...

Domnul, se supără.

Cucoana, se supără.

Amândoi, se iau la bătae.

Vecinii, sar să-i despartă.

Ghighi, se plimbă pe Calea Victoriei cu domnul Popescu.

○ ○ ○

Elegia Styfului

*În ziua cea din urmă, în spre seara
De-apururi dispărutei mele vieți,
Sosi-voi încărcat de amintirea
Atâtor trecătoare frumuseți.*

*Și 'n țara ta nici templul Astarteei
Și nici parfumul cărnii, nici zefirul
Eu n-o să le gădesc: nimic din toate
Ce-odată mi-au fost visul și delirul.*

*Și-așa cum se târește apa-ți groasă
Ducând cu ea atât noroi de jale
Sosi-voi eu la matca ta bătrână
Să trec peste adâncurile tale.*

*Nici plânsetul de sistre n-o s-adoarmă
La sânul meu pe sclava favorită,
Iar cythera cu coardele pleznite
Rămâne-va stingeră, prăfuită.*

Și seara când din agrii ese luna
De tremuă prin aer beți zefirii,
În parc priveghitoarea suspină-va
Și trîști plecâ-vor fruntea trandafirii.

Eu n-o să mai aud venind din umbră
A sclavilor amară rugăciune!..
Falernul care picură în cupe
Din fiecare picur o minune.

Și myrthul și comorile privirii
Atător, ce odată mă iubeau
În veci n-or să-mi acopere suspinul
Cu rîsetele care clocoteau.

Ca norul călător, ce se resfiră
Pe cer în blînda batere de vînt,
Ca floarea ce se 'ngreună de ploaie
Și-și pleacă fruntea 'n verdele pămînt,

Ca floarea ce se 'nchide înspre seară
Și până 'n zori își scutură petala,
Ca iedera cea tristă ce și-o pune
În orice zi în părul ei Vestala —

Asa și eu!.. Dar pîn' atunci rămîne
În pieptul meu vâltoarea tinereții
Și vreau să beau cu setea legendară
Și cel din urmă strop din cupa vieții.

ION AL-GEORGE

O O O

NOȚIUNEA NUMERILOR

T. L. BLAGA

Noțiunea de numeri e foarte limitată, chiar și la oameni, cari viața lor întregă au de-aface, cu numeri și încă cu numeri mari. Ce să mai zicem despre noțiunea de numeri a persoanelor, cari — afară de timpul, ce l-au petrecut pe băncile școalei și când au fost nevoiți de silă ca de voie bună, de multeori a operă cu numeri mari — viața lor întregă nu săvârșesc alte operații de aritmetică, depăt că *impart* salariul încheiând bilanțul adesea cu deficit și a căror nizuinți se reduc toate la faptul, că *tind cătră o limită* cât de superioară a salariului, sau apoi că *sumează* toate venitele directe și indirecte de peste zi, lună și an?

Foarte puțini își pot închipui, că ce pot reprezenta în realitate numerii mari. Oare câți dintre cetitorii și necititorii acestor rânduri sunt în stare a prețui după adevărata lor mărime un *miliard*, sau chiar un *bilion*, să zicem? Sigur, majoritatea le subprețuește.

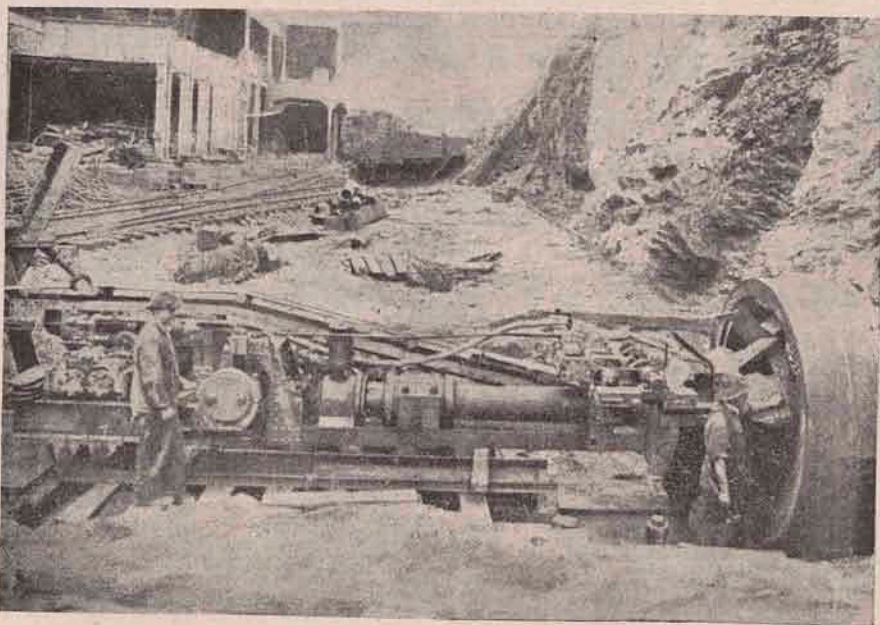
Ne propunem mai întâi a desluși noțiunea unui *miliard* (1000

milioane). Pentruca mărimea acestui număr să iese cât se poate de bine la iveală, să ne imaginăm, că ce interval de timp dă un miliard de minute. Vor zice unii și alții — fără aș verifica bineînțeles părerea prin calcul — că un miliard de minute ar face cam atât cât vieța unui moșneag. O rătăcire grozavă, care dovedește totodată, cât de îngustă, cât de neclară e noțiunea de numeri la om.

Un miliard de minute zis și scris sunt dela nașterea lui Christos până acuma. N'avem decât să socotim. Într'un an sunt 525.600 de minute, ceea ce însemnează, că 19 veacuri cuprind abia 998.640.000 de minute, adecă ceva mai puțin ca un miliard. În baza acestui calcul simplu cel dintâi miliard de minute s'a împlinit la anul 1903 și-anume în 3 August la 10 ore și 40 minute a. m. Calculul e făcut după calendarul gregorian (stil nou). Pentru a putea stabili exact terminul amintit, e nevoie să luăm în combinație anii visecți, precum și cele 10 zile, ce s'au omis când cu reforma calendarului la anul 1582.

Pentru a completa imaginea mai amintim, că nici chiar un miliard de secunde nu e un interval de timp așa de disconsiderat. Se recer aproape 32 de ani și puțini muritori trăesc duplul acestui timp. În sfârșit un miliard de ore, care dă mai mult ca 100.000 de ani, aparține deja mărimilor, cari pentru noi sunt numeri curați, fără a ni-i putea imagina în mod concret. Un lucru însă totuș ne spune, anume, cât de încet se scurge vremea.

Să luăm acum noțiunea unui *bilion* (un milion de milioane, sau o mie de miliarde), adecă a numărului, ce se scrie cu un *unu* și cu *doisprezece zero* după el. Mărimea grozavă a acestui număr reiese din exemplul următor. Dacă am voi să numărăm un bilion de coroane, admițând că ar există atâtea coroane, a-

Mașină modernă pentru sfredelirea munților, prin cari se fac tunele. Mai nou în Newyork cu această mașină se fac toate tunelele orașului, și are marele avantaj că se lucrează cu ea mai repede și mai bine, ca cu cele de până acum. Mașina aceasta sfredește pe oră o gaură de 1 metru de lungă și 3 m. de largă.

tunci numărând pe fiecare minută câte 100 bucăți câte 12 ore la zi neîntrerupt, ne-ar trebui mai mult ca 30.000 de ani. Dacă un om ar voi să-și numere cele 25 de bilioane de corpuscule de sânge din trupul său, ar avea nevoie de un milion de ani. Mai departe. Un miligram dintr'o substanță oarecare, de pildă un firicel de prav, pe care îl putem distinge cu ochii liberi numai în bătaia soarelui conține atâția atomi ca — să zicem — și câte litere conțin toate cărțile acelei mai mari biblioteci din lume, adică un număr, ce trece în bilioane. Dar numărul *electronilor*, ce-i conține fiecare atom la rândul său și a căror existență a dovedit-o experiența științelor moderne, oare cât e de mare?

Acum să-și facă cititorii idee despre numerii și mai mari ca un bilion: despre un *trilion* (1 cu 18 zero), un *cvadrilion* (1 cu 24 de zero) și așa mai departe. Mărimea îngrozitoare a acestor numeri e copleșitoare.

Încercăm acum capacitatea noastră de a cuprinde numeri mari și asupra distanțelor, invocând în imaginația cititorilor distanțele dintre corpurile cerești, estenziunea acestora și infinitatea universului.

Corpul ceresc cel mai apropiat de pământ este luna. Ea se află la o depărtare cam de 386.000 de kilometri dela noi. Raza de lumină, care percurge în fiecare secundă 300.000 de kilometri, ar străbate prin urmare distanța aceasta cam în 1'6 secunde. În atâta timp ajunge dela lună la pământ. Unui tren accelerat, ce aleargă cu iuțeala medie de 75 de kilometri pe oră, i-ar trebui alergând fără întrerupere 210 zile, pentru a ajunge dela noi până la lună. Un pedestru, care face 5 kilometri pe fiecare oră, ar trebui să meargă fără odihnă 8 ani și jumătate spre a ajunge ținta dorită.

Dacă am voi să cercetăm soarele, unui pedestraș nici nu i-ar fi cu putință să străbată depărtarea aceasta de 150 milioane de kilometri, afară doar dacă ar putea atinge etatea lui *Methusalem*, și poate nici atunci. Un glonte de tun, a cărui iuțeală e doar destul de mare în raport cu relațiunile pământești, are nevoie de 25 de ani pentru a atinge soarele.

Distanțele acestea din sistemul nostru solar însă sunt disparent de mici în asemănare cu distanțele cunoscute în parte între stelele fixe, adică toate acele punctulețe sclipicioase, cari ținutesc bolta cerească.

Lumina celei mai apropiate stele de noi are nevoie de 4 ani și jumătate pentru a ajunge la pământ. Vă puteți imagina ce distanță enormă e aceasta știut fiind, că lumina percurge pe fiecare secundă câte 300.000 de kilometri? Un tren accelerat cu iuțeala de 100 chm. pe oră ar ajunge acolo abia în 50.500.000 de ani, ceea ce corespunde unei depărtări de 43.200 miliarde de kilometri.

Sunt însă și sori, cari sunt așezați în nemărginire la depărtări de mii și mii de ori mai mari și a căror lumină ajunge la noi poate abia în timpul de milioane de ani a trenului accelerat de mai înainte, deși iuțeala luminei e de 10 milioane de ori mai mare în raport cu a trenului.

Însă chiar dacă ne-am imagina un număr chilo-metric, care scris pe hârtie ar atinge în urma șirului de zero scris lângă unu lungimea de câțiva kilometri, distanța ce ar reprezenta-o ne-ar duce poate abia până la începutul nemărginirii și a vecinicii.

Față de astfel de mărimi imense omul trebuie să se simtă mic, atât de mic, încât dispăre...

O O O

Tubirea noastră dulce...

*Iubirea noastră dulce, frumoasă ca 'n povești
Mi-apare înainte, din chip cum mă privești,
Iubirea noastră dulce și clipa despărțirii
Când s-ofileau pe masă în glastră trandafirii.*

*În urma ta durerea și-a 'ntins perdeauă grea
Din clipa-aceea tristă, când n-ai mai fost a mea,
Am plâns de-atunci adesea în nopți pustii și reci,
Și adeseori simțit-am în preajma mea că treci.*

*Dar, vai, a fost părere și văd de-acum mereu
Cât de strein în cale ți-am fost atunci eu,
Și dragostea mea sfântă și dorul meu tăcut
Îmi pare câteodată, că nu le-ai priceput.*

*Și totuș, vezi, salcâmi în margine de drum
De 'ncep să povestească, îmi pare nu știu cum
Că tu te-apropii-alene, foșnind ușor din rochii
Și-alătura de mine îți pleci sfioasă ochii.*

*Te văd, te simt aproape și brațul meu ar vrea
Să prindă 'nceț și gingaș o clipă mâna ta,
Căpșorul tău să cadă pe umărul meu stâng
Și eu de fericire să 'ncep atunci să plâng.*

RADU MĂRGEAN

O O O

Tricicletă provăzută cu perie de măturat. E o invenție a renumitului sportist francez Jaquelin și se dovedește de foarte practică la măturatul străzilor.

MISTERUL POETULUI

Roman de ANTONIO FOGAZZARO

Trad. din italienește de: D. TOMESCU

— 30 —

XXXV.

A doua zi, la unsprezece, am găsit pe Violet în grădină. Strângându-i mâna, mi-s'a părut că strâng un sloi de ghiață, chipul ei însă eră strălucitor! Mă așteptă de mai bine de un ceas, de și știă că-mi spusese să viu la unsprezece. I-am dat cele două strofe de aci și un petec de hârtie cu cinci versuri, pe cari nici când un alt ochiu omenesc nu le-a văzut și n'are să le vadă. Ochii ei fură străbătuți de fulgerări de bucurie, când îi vorbii de aceste poezii scrise în timpul nopții.

— Iată — exclamă ea — nădejdea mea de ieri!

Dar când văzū cum erau scrise cele cinci versuri și câtă iubire negrăită eră coborâtă într'insele, mă privi țintă cu acelaș foc întunecat din ziua dinainte, și-mi strânse mâna cu aceeaș energie încordată, fără să poată rosti nici un cuvânt.

— Mi-e frică — zise ea încet, într'un târziu, ținându-și ochii plecați în jos și desmerdându-mi mâna — mi-e frică să nu ne pedepsească Dumnezeu, pentrucă la Belvedere ai prins să mă iubești, crezându-mă măritată, și eu te-am lăsat să crezi așa.

Ști? Eu l-am rugat mult ca să ne ierte. Să-l rogi și tu, dragă. Nu vreau de loc să te pierd; nu mi-e de ajuns să știu că ai să fii al meu pentru veci, în lumea cealaltă. Sunt atât de legată acum de pământ! Te vreau și aici, și aici vreau să fii al meu. Tu nu poți înțelege cum te iubesc eu.

Lămurește-mă dumneata, buna mea prietenă, cum se pot îmbină în inima omului o groază și o înduioșare ca acelea pe care mi le-a pricinuit deodată cuvintele pline de patimă ale Violetei. Mi-am făcut muștrări în gândul meu, fiindcă i-am sguduit simțirea atât de mult și n'am căutat să-mi înăbuș mai mult simțirea mea, și am rugat-o stăruitor să fie liniștită, pentrucă emoțiunile prea puternice ar putea să-i vatăme sănătatea.

— Atunci o să fii liniștită, liniștită, liniștită! — zise ea cu un aer serios. — Și dvoastră să fiți liniștit, să fiți rece ca ghiața.

Acest *dvoastră* al ei, spus fără să vrea, și totuș așa de firesc și de spontan în clipa aceea, ne-a făcut să râdem din toată inima.

I-am cuprins mâna stângă.

— Pe asta nu poți s'o strângi, așa cum ai dori — zise Violet, puțin cam întristată — dar trebuie s'o iubești tot atât de mult, ca și pe cealaltă.

Eră atât de elegantă mâna aceea mică, atinsă de-o suferință tainică, atât de tainică, atât de gingașă, de plâpândă și de diafană!

— E cea mai frumoasă mână ce s'a văzut vreodată în lumea asta — zisei eu.

— Nu ziceți așa — răspuse Violet, vorbind din nou cu *dvoastră*, și înroșindu-se.

Zîmbii și răspunsei: — N'am să mai zic. — Ea exclamă atunci cu avânt: — Da, să ziceți!

Gândul meu se strămută, într'un chip firesc, dela înfirmitatea ei la o altă idee.

— Dar rudele tale? Ce zic ele? Te întreb, fiindcă socotesc că-ar trebui să-i scriu fratelui tău.

Aici, conștiința mea mă împovărează cu un păcat, pe care lumea, amăgită de înaltele simțăminte revărsate din belșug în cărțile mele, poate că nu mi-l'ar fi atribuit, dar care stă în legătură cu anumite perversități intime ale caracterului meu.

Pe lângă asta, din pricina închinării mele orgoli-oase și egoiste, de-a mă socoti victima nedreptății omenești, și de-a bănuși veșnic cum-că alții mă urăsc, mă învidiază și mă disprețuesc, îmi închipuiam, că fratele și cumnata mea erau cu mult mai dușmănoși față de căsătoria mea și cu mult mai nedrepti față de Violet și față de mine, decât îmi eră îngăduit să cred eu. Și drept să spun, din pricina relei deprinderi a inimii mele, mă simțiam foarte mulțămit în fața acestei presupuse nedreptăți, care mă înalță, oarecum, în fața ochilor mei. Acum ideia ca Violet să scrie o scrisoare prietinoasă fratelui meu, a trezit în mine o neașteptată scârbă, pe care n'am putut s'o biruesc, și din nefericire, nici măcar n'am putut să fiu sincer; i-am răspuns, că rudelor mele încă nu le spuseseș nimic, că deocamdată nu eră de loc nevoie să le scrie și că, în ori ce caz eră de datoria mea să le împărtășesc căsătoria noastră, iar în urmă se cădea întâi ca fratele meu să scrie logodnicii mele.

Violet părū foarte uimită de aceste cuvinte ale mele.

Înțelesei atunci, că această tăcere față de rudele mele putea s'o jigniască, și lucrul acesta îmi pricinui mult mai multă durere decât faptul că mi-am mărturisit adevărul.

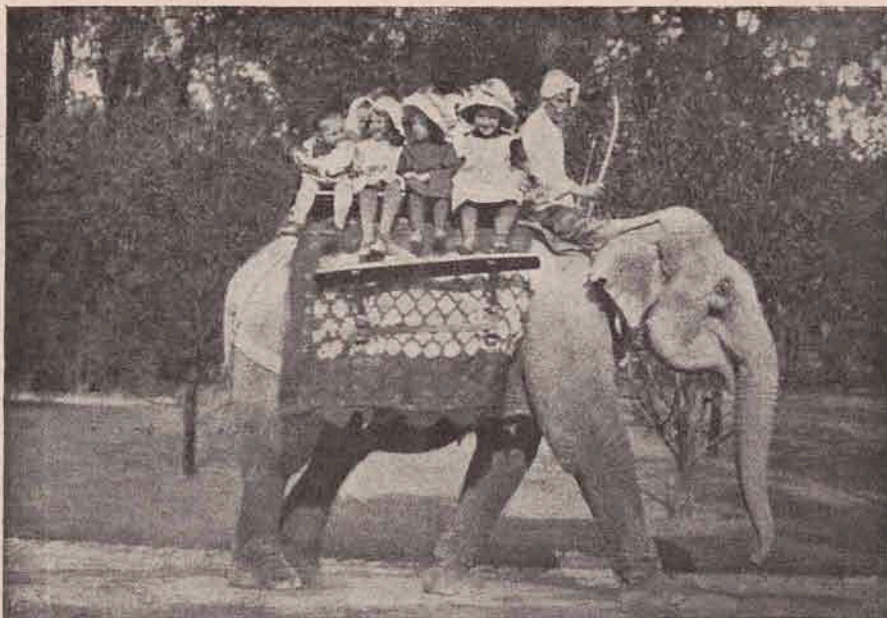
— N'aș vrea să te depărtez de familia ta — zise ea, fără să mă priviască.

O rugai să n'aibe nici o grijă, și-i spuseli, că luându-mi nevastă, mi-ar fi fost peste putință, din punct de vedere material, să mai rămân în casa părintească și că aveam de gând să mă statoresc cu casa în Roma, sau în Firenze, în sfârșit într'un oraș mare, unde studiile să fie mai ușor de făcut și clima mai bună decât în locul meu de naștere.

Îmi părū că Violet nu-i îndeajuns de convinsă de planurile mele și că se teme să nu fie ea pricina unei asemenea hotărâri.

— Vom mai vorbi despre asta — zise ea cu zîmbetul ei fermecător de dulce. — O să mai vorbim, nu-i așa, despre multe lucruri serioase? Pentrucă, vezi, ne trebuie atâta judecată și atâta cumințenie! Vorbirăm atunci despre căsătoria noastră.

Cea dintâi idee a Violetei fusese ca să facem nunta în Anglia, la o vară bătrână a ei, care întotdeauna îi arătase o deosebită iubire, și asta pentrucă nu eră îndeajuns de legată de puținele și îndepărtatele ei rude pe cari le aveă în Roma. Această vară însă, căreia Violet îi și dedese de știre printr'o scrisoare din

Un elefant împlânzit, care duce pe spate o droaie de băeți. E elefantul din grădina zoologică din Budapesta.

pricina sănătății ei șubrede, se îngrozise, firește, la gândul unei nunți în casa ei, și răspunsese într'un chip nu tocmai mulțumitor. Hotărîrăm apoi să primim găzduirea prietinoasă a prea bunilor soți Steele, cu condiția însă, să grăbim cât mai mult cu puțință ziua nunții. Eu nu cunoșteam legislația prusiană, în ceea-ce privește căsătoria streinilor, nu știam adică ce formalități trebuiau îndeplinite și de ce hârtii aveam să am nevoie. Nici chiar domnul Steele, căruia i-am vorbit numai decât de lucrul acesta, nu știă ce trebuie să fac. Atunci mi-a venit în gând că s'ar putea la Rudesheim să facem numai cununia religioasă, iar pe cea civilă s-o facem în Italia.

Violet eră indiferentă; soților Steele însă, după cât îmi pare, această propunere nu li eră tocmai pe plac. De aceea o lăsarăm și hotărîrăm să ne informăm numai decât despre dispozițiile legii prusiene.

Întorcându-mă, în ziua aceea, la hotel Krass, simțiam că nesinceritatea mea față de Violet, în ceea-ce privește rudele mele, îmi stătea pe inimă ca o amarică povară. La hotel, am găsit o scrisoare, de rău augur, din partea fratelui meu, de care n'aș mai pomeni aici, dacă nu mi-s'ar fi spus în ea, că în tot timpul până la reîntoarcerea mea, el n-a mai primit nici o știre sigură de ceea ce se petrecea la Rudesheim.

Eră lucru vădit, că cumnată-mea gândise, iar fratele meu scrisese. Nu trebuie și nici nu vreau să mai mi-aduc aminte de această sărmană femeie; fără îndoială însă, că scrisoarea a fost rău inspirată și fiecare rând din ea dădea pe față lupta ce avusese loc între mână și între gând.

Miezul scrisorii eră cam acesta. Fratele meu îmi dădea să înțeleg, că dacă eu mă însor, atunci n-o să putem trăi împreună, sub același acoperiș. Adăogă apoi, că, deoarece casa părintească e proprietatea și a unuia și a altuia, dorește să-mi cunoască din vreme planurile și gândurile mele, că el ar fi dispus să-mi cumpere și

partea mea de moștenire; că, însfârșit, dacă ne putem împacă în felul acesta, și dacă eu n-am de gând să mă statoresc în altă parte, el se însărcinează să-mi caute o casă, pe care s-o întocmiască după dorințele mele. Despre Violet, sau pentru Violet, nici măcar un singur cuvânt.

I-am răspuns numai decât, în câteva cuvinte foarte reci. Îi spuneam că vreau să mă așez în altă parte și că voiu însărcina un avocat, cu care să trateze cedarea din coproprietate pe care mi-o propunea. După acest răspuns al meu, nu mi-a mai scris deloc.

Când mă gândesc la cele douăzeci de zile care au urmat după aceea, mi se pare că mă cufund într'o mare de lumină; mi-amintesc foarte lămurit atâtea și atâtea clipe, dar

nu mai știu cum se leagă și cum se îmbină între ele, nu mai știu acum care a fost întâi și care a fost pe urmă, am pierdut adevărat ideea de timp.

Toate întâmplările de atunci mi se pare că se petrec tot în timpul de față și veșnic numai în lumea gândului meu, ca și cum aceste amintiri ale mele, parțicică din viitoarea mea fericire, ar fi trecut deacum în lumea veșniciei și ar fi luat formă unui veșnic azi.

Voi povesti, prin urmare, timpul acela fericit, fără nici o întocmire. Îl voi povesti adevărat așa cum îmi va porunci glasul inimii mele.

— urmează —

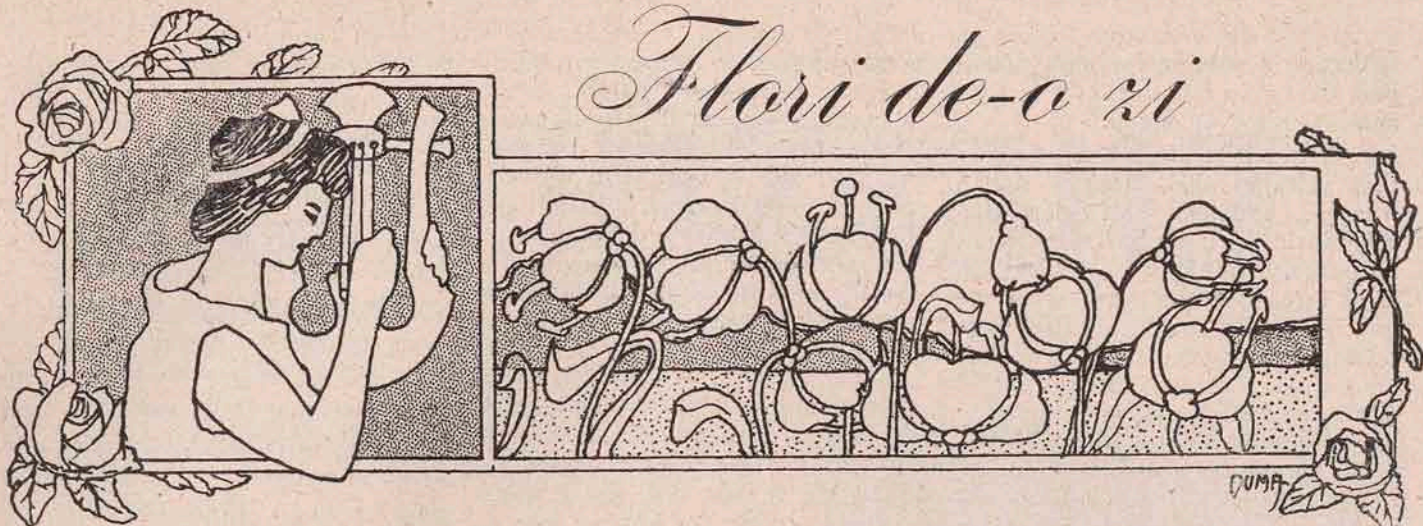
O O O

Cântecul dorului

*Tu dulce dor
ispititor,
tu ce mă chemi pe mări fără liman
la adăpost de orice ochiu dușman,
departe,
departe
pe mări adânci,
atât de-adânci
ca nopțile ce-au închegat
și 'n flori și 'n rouă au scaldat
întâiul dor
mistuitor,*

*tu ce mă chemi,
mereu mă chemi
prin viersul celei mai divine struni
ce-a tremurat sub raza unei luni
vreodată...
odată
ai vrea numai,
în luna Mai
când sufletele-s mări adânci
cu țărnul alb și flori pe stânci,
să te ascult
tu dor — demult!*

VIORA DIN BIHOR

Tenorul Rădulescu.

Tenoriști, cari să aibe voce bună, frumoasă și plăcută, sunt foarte rari. Între aceste rarități trebuie să-l înșirăm pe tenorul Ionel Rădulescu, elev al conservatorului din Viena, care a concertat în 10 Octomvrie la noi în Orăștie. Pentru publicul mult puțin cât s'a adunat să-l asculte, a fost prestațiunea sa, într'adevăr artistică, o surprindere plăcută, căci deși presa noastră îi anticipase laude, cum ea pe toți și pe toate, ori merită ori nu, îi apreciază în termeni superlativi, nu putea nimenia presupune că de fapt merită aceste laude. Și asta a fost poate și cauza că publicul n'a venit la concert, decât într'un număr relativ foarte mic.

Tenorul Rădulescu cu vocea-i care întrunește pe lângă alte calități și un timbru de o dulceață și căldură rară, cântă dela inimă pentru inimi, dovadă că chiar și laicii în ale muzicei, au simțit după primele piese cântate de dânsul, acea mulțumire d-zeiască pe care ți-o furișează în suflet numai muzica frumoasă. Ce însemnează a cânta cu căldură, o știe publicul orăștian care nu de mult a avut ocaziunea să asculte o muzică vocală frumoasă, dar rece ca ghiata.

O altă calitate superioară față de alți cântăreți cari să numesc Români, este la Rădulescu simțul românesc în redarea cântărilor românești. Modul cum au executat sărmana noastră doină niște artiste și artiști români, tot aici în Orăștie, fără cea mai palidă urmă de simț românesc, scot

cu atât mai mult în relief această calitate a lui Rădulescu.

Așa cum cântă Rădulescu doina, s-o tot ascuți, și „Doina ciobanului“ de Ganea desprinsă de pe buzele lui eră în stare să miște și pe cel cu inimă de piatră, așa de adânc a fost aceasta simțită și așa de sentimental cântată. Cei ce esersează muzica vocală, știu cu cât este mai greu să cânți cu artă o doină cu toate coloraturile ce le pretinde natura ei, decât multe dintre așa numitele piese clasice ale literaturii muzicale străine.

Și piesele străine din program le-a cântat cu aceiaș măestrie și succes ca și pe cele românești. Partia din „Rigoletto“ de Verdi „La donna e mobile“ nu lipsește de obicei din programul nici unui tenorist și n-a lipsit nici din alui Rădulescu. Dar tocmai fiindcă piesa asta este așa de cunoscută, interpretarea ei vioaie și cu o nuansare expresivă a răpit așa de mult publicul că n-a obosit cu aplausele până când n-a repetat-o. A mai repetat și din piesele românești și a avut și 12 puncte în program, cari toate le-a cântat cu foarte mici pauze, ceea ce vorbește și pentru trainicia vocei.

Concertul lui Rădulescu a satisfăcut în toate privințele și pe cei mai pretențioși în ale muzicei, procurându-le o adevărată recreare. Fie deci sigur dl Rădulescu că în urma impresiei generale bune și durabile ce a făcut asupra publicului, la al doilea concert la care-l învițăm și-l așteptăm, va găsi o sală plină de iubitori de muzică vocală frumoasă.

*

A. C.

Groaza din planeta Venus

Un savant francez a stabilit, nu demult, prin hipoteze, cam care ar fi situațiunea în cele mai multe din planetele pe cari le admirăm noi noaptea pe bolta instelată. Dar progresele științei ne permit să fondăm aceste hipoteze cu o siguranță mereu crescândă.

Planetele sunt ele locuite? Și cari ar fi în zilele noastre locuitorii lor? Iată ce s'a întrebat savantul în chestiune și iată la ce s'a silit să răspundă într'un studiu incomparabil ca formă și ca fond, publicat de curând într'o revistă pariziană. În special, el s'a ocupat de planeta Venus, de Venus așa de limpede și așa de scânteetoare în serile limpezi și în zorile clare. De câteori însă ochii mi se vor opri de aci înainte pe acest glob luminos, o viziune oribilă se va proiecta în închipuirea mea. Căci amănuntele pe cari mi le dă savantul francez sunt făcute să ne cutremure de o groază nestăpânită.

„Venus — ne spune el — este mai tânără decât pământul și mai bătrână decât planeta Mercur; ea se află azi în epoca pe care paleontologia a numit-o epoca secundară. Planeta aceasta plină de orori, este un cuib de reptile, un focar de monstri. Sub o ceață înăbușitoare, o atmosferă saturată de apă caldă, ne-o putem înfățișa ca pe o nemăsurată mlaștină nămolosă în care zac vegetațiuni putrezite, trimițând la suprafață beșici de apă cari, spărgându-se, împrăstie în toate părțile un văzduh pestilential.

„Din această fecundă putrefacțiune țâșnesc ierburi grase și înalte, formând păduri pline de primejdii și de venin, în umbra cărora se ascund fălci formidabile, trupuri inelate și solzoase, unghii oțelite. Tot ce se târește, tot ce se încheagă, tot ce este vermănos, ia aci proporțiuni gigantice. Insectele sunt niște monstri;

coropișnițe de un metru lungime se târâsc pe membrele lor moi; păianjeni enorm își întind buzele fără de nume și pline de vermi.

„În livezi se produc din timp în timp vârtejuri mari, uriașele tulpine troznesc, anunțând că în depărtare diplococusul erbivor, înalt ca un turn își potolește nesățioasa-i foame; din când în când capul său, ridicol de mic în proporție cu trupu, i se înalță deasupra licopozilor, iar ochiu-i fics de reptilă pândește avântul teribil al tricetaropsului carnivor, monstruosul său dușman. Pretutindeni răsună orăcături sinistre, șuerături, limbi oribile străpung văzduhul, imensele reptile se masacrează fără încetare între dânsele, împărțându-și stăpânirea lumii. Nici o floare, în această vegetațiune orgiacă de criptogame, nici o pasăre. Dar în aerul fuliginos, se aud sboruri moi, aripi membranoase de câte opt metri lungime străbat ținuturile acestea fantastice.

„Mările mai ales, mările calde și acoperite cu mușchiu verde, părănd niște păduri profunde și inunate, ocrotesc nenumărate vieți. Ici colo, în vârtejuri nebune, balauri inspăimântători se ridică din abizuri, înălțând ca pe niște catarte găturile lor umflate terminate cu capete viperine. Iar trupurile lor se sbat în spasmi.

„Amurgurile sunt roșii ca sângele. Un soare ciudat, mare cât o piatră de moară, descinde la orizont prin fumul vulcanilor, în mijlocul norilor de furtună. Și noaptea se lasă, o noapte neagră, neluminată de nici un satelit; o noapte plină de răcnete, de groază. Dar când ichtiosaurul se înalță pe unde pentru a urla în umbră, în ochiul lui ca diamantul se oglindește o stea admirabilă, însoțită de un mic bob luminos, și care e regina cerului planetei Venus. Acesta este Pământul nostru, limpede și minunat și Luna stelele lui.

„Clime temperate nu există în Venus, fiindcă ea se învârtește foarte oblic în jurul ei, și fiindcă, vara, soarele se prezintă la zenit la latitudini foarte mari. Flora și fauna toridă ocupă deci cea mai mare întindere a ei, restul fiind o pustietate polară și înghețată, care ar părea însă relativ posibilă de locuit, de oarece soarele stabilește acolo zile de câte patru luni (anul venusian fiind de opt luni). În acest răstimp el este foarte înalt la orizont și topește ghița îngrămadită acolo de cele patru luni de noapte. Este deci cu puțință că la poluri, în vremece în zona caldă subsistă animalele mari, să se fi ivit deja speciile cari n'au apărut pe pământ decât într'o

epocă posterioară, cum bunăoară marile pachiderme acoperite cu păr. Și poate că pe lângă poluri, ocrotit în caverne, visează deja o ființă cu fălcile pronunțate, brutală și selbată, dar sub a cărei frunte joasă trec din când în când luciri de inteligență. Și în clipele de față el este desigur foarte ocupat a-și ciopli arme din sile pentru a-și disputa hrana sa marelor fiare carnivore“.

Sunt sigur că veți admiră ca și mine, stilul admirabil, imaginația strict științifică a acestei bucați. Indrăgosiții cari se vor plimbă în serile inselate, nu se vor mai gândi poate cu ochii ațintiți pe duioasa Venus, că steaua aceea atât de frumoasă, ar putea fi un lăcaș de iubire și de vis.

F. N.

Vin recruții...

Pe mijlocul străzii, prin praf, vin într'o disordine naturală și șirul lor se perde la o cotitură. Pe spate cu lăzile cătănești vopsite prost, cu fețele pământii, plecați de povara ce-o poartă, cei mai mulți par triști și fără de voie. Nu-i în pălăria nici unuia o floare și aproape pe toți sunt haine ponosite, negrite de lucru, pe care nu l-au isprăvit încă, poate, și nici n-o să-l mai isprăvească acum, trei ani de zile, cât fac slujbă la împăratu. Toți voinici chipeși, bine făcuți, par în mersul acesta silit, greoi, niște osândiți, ce duc o povară grea în spate și o povară și mai grea în suflet. Alături de câte unul țopăe încet, dar par'că totuș mai sprinten ca flăcăul, câte un părinte bătrân, cu pletele cărunte, care a pornit și el, mânat de cine știe ce doruri, să-și petreacă feciorul la cea dintâi cale, ce-o face în streini.

Cum îi petrec cu ochii, rămân în fereastră multă vreme și gândul meu aleargă la colibele prăpădite din care au pornit sârmanele acestea ființe azi în zorii zilei, cu noaptea în cap. Câtă jale, cât amar și câtă durere a adus ziua aceasta de despărțire în colibele acelea bătute de nevoi. Cei mai mulți și-au părăsit părinții bătrâni, o mamă cărunță, ce abia mai poate să se miște de ici până colea, un tată ostenit în lupta vieții, care abia așteptase să-i răsară flăcăul, ca să ieă de pe umerii lui povara casei; unii au pornit cu su-

fletul și mai trist și mai abătut: și-au lăsat departe o ființă dragă ca lumina ochilor, care poate peste trei ani, pe când ei se rentorc înapoi — dacă se mai rentorc — nu va mai putea fi a lor, căci le-a luat-o altu. Uite, cum defilează pe dinaintea mea, par'că citesc pe fața fiecăruia ce chin îl muncește și ce durere îl mistuie. Cei cari au părăsit părinți numai, privesc înainte fix și par niște figuri ce merg la poruncă; cei cari poartă în suflet jalea unei iubiri rupte acum în două, pleacă adânc capul și abia își târâsc picioarele. Fac impresia, că s-ar opri la ori-ce pas și că merg numai trași de ștreang, care e în mâinile unui om îndepărtat, ce nu se vede. Unul merge privind într-o parte, cu capul spre cer, numai în o cămașă, murdară și soioasă și aceea, cu o pălărie ruptă și descult. Acesta mă mișcă mai mult și înfățișarea lui întreagă par'că ar spune o poveste tristă și plină de durere. Nu știu cum îmi vine să cred, că e cel mai nenorocit dintre toți, că acesta n-a lăsat în sat nici mamă, nici tată, nici ibovnică, căci n-a avut părinți, nici dragoste n-a avut, dar și-a lăsat glia pe care o muncise ani de-arândul, și-a lăsat livezile, pe care pascuse vitele ca copil, pădurile prin care doiniă în nopți cu lună, cuprins de un fior neînțeleș și de un dor neștiutor, care l-a cuprins așa pe nesimțite...

Sârmanii recruți, merg așa de abătuți și de triști, că par'e-ar merge la moarte. De pe buzele lor nu se desprinde o singură vorbă și cântecele frumoase pe care le-au cântat azi dimineață în sat la plecare, acum au amuțit deodată, cum au ajuns în orașul acesta, pe străzile căruia umblă patrulă de soldați cu baioneta n pușcă, ca să păzească ordinea, pe care n-o strică nimeni. Cu cât se apropie mai mult de casarmă, sunt par'că tot mai slăbiți și tot mai neputincioși. Jalea și durerea după cele lăstate înapoi îi prinde cu desăvârșire și numai bunul Dumnezeu știe cum se face, de nu scapă din ochii nimănui o lacrimă, când în adâncul peptului le sângerează poate inima de durere.

S. B.

Elixirul iubirei...

Cetisem undeva odată, că statornicia și credința sunt stări anormale sufletești, și că un om normal, în iubire nu poate fi nici statornic și nici credincios, adorând o singură femeie vieața întreagă. Întâmplările justifică aserțiunea aceasta în mare parte și întradevăr, atât femei, cât și bărbat, care o vieață întreagă să țină numai la o ființă, nu întâlnești, decât foarte rar. E prea adevărat însă în schimb, că foarte mulți ar voi să-și asigure iubirea unui suflet pe-o viață întreagă. Tendința de conservare rămâne de-apururi o însușire a sufletului, dupăcum o însușire a lui rămâne și tendința de-a alerga după senzații noi. Când se naște una, îi urmează și cealaltă și de aici provine poate faptul, că dintre doi îndrăgostiți când unul e pe cale a deveni necredincios, celalalt de regulă tinde să oprească iubirea, care vrea să dispară. Modul de-a reține a dragoste pornită spre perzare e deosebit după caracterul și după situația fiecăruia. Unii cred, că o iubire o pot ține pe veci înălțuită, nutrindu-o cu cadouri strălucite, alții prin amenințări și intimidare și iarăș alții — cei inferiori în cultură — prin ajutorul unor ființe invizibile, cercând să vrăjească pe cel iubit. E cel mai interesant procedeul acesta și din lumea aceea mistică, care stăpânește milioanele de suflete inferioare, ai putea scoate la iveală o multime de amănunte ciudate și interesante. Vrăjile, firește, sunt iarăș altele la cele mai multe neamuri, după împrejurările între cari acele au trăit și s-au desvoltat. Ceea ce e comun la ele, ar fi credința oarbă, pe care o au în farmece toate clasele sociale inferioare ale tuturor neamurilor. În privința aceasta credința e neatacabilă și istoria ne arată, că neamurile niciodată nu s'au frământat mai mult, ca atunci, când mâni străine au voit să lovească în credințele lor de veacuri, ca să le schimbe. Credința aceasta trecută din tată în fiu s-a nutrit întotdeauna și s-a transmis din generație în generație cu sfințenie. Și îndeosebi farmecele acestea se fac mai întotdeauna pentru a asigura iubirea unei ființi, sau a i-o răpi și numai mai rareori pentru răzbunare. „L-a fermecat“, de câte ori n-auzi vorba aceasta rostindu-se la țară și dacă-ți dai bine seama, parcă simți și tu un fior din misticismul acela, cu care sunt rostite. Farmecele au ecsistat întotdeauna și la toate popoarele. Modul de-a fermeca e foarte interesant și foarte variat. Altul e cel

al femeilor noastre și altul al femeilor din alte neamuri... Femeile din Maroc, când vreau să recâștigate iubirea bărbaților necredincioși, ori să și-o păstreze pe vecie, cică fac următoarele farmece: Femeea trage o dungă cu miere din mijlocul frunții până în bărbie și miera ce se scurge o prinde într'o linguriță. Își freacă apoi cu o frunză de smochin vârful limbei, până ce sângerează și în sângele acesta disolvă două bucățele de sare. Amestecul acesta îl pune în lingurița cu miere și în asta apoi pune celelalte două bucățele de sare, pe cari le ținuse o zi și-o noapte într'o rană ce și-a făcut-o în frunte. Acesta e elixirul iubirei, pe care apoi îl mai amestecă cu atâta pământ, cât ajunge să 'ngropi cu el trei bani de câte-un franc. Pământul trebuie să fie dintr'un loc, pe care l-a călcat întâi cu vârful degetelor dela picioare desculță. Bărbatul necredincios, dacă gustă elixirul acesta, devine îndată credincios și vieața întreagă nu mai privește spre femeile streine...

Iacă un mod de a-și asigura o femeie iubirea bărbatului pe totdeauna, care nu-i greu de încercat. Că într'adevăr are efect, e ușor de probat, și damele, cari vreau să se convingă despre asta, n-au decât să încerce. Nu-i eschis poate, ca într'adevăr acesta să fie elixirul iubirei.

*

Bărbați la garderobă

Un mare magazin de modă din San-Francisco, în America, a băgat de seamă, că bărbații sunt pedeci din cale-afară mari la târguelile ce le-ar face femeile lor în prăvălie. Las că sunt și fără răbdare și n'au astâmpăr să aștepte pânăce femeea ar vrea să ecsamineze toate stofele, dar mai sunt și capricioși și strică în tot chipul voia nevestii, când aceasta ar vrea să se bage în târgueli mai mari. Firește, cea mai mare pagubă o are din asta comerciantul și de aceea proprietarul magazinului de modă din San-Francisco a cercat să facă nepericuloși pe bărbații, cari își însoțeau nevestele la târguit, făcând pentru ei un apartament, unde ei aveau să-și aștepte doamna, până aceasta găta cu târguitul. În apartamentul acesta a aranjat fel de fel de distracții pentru bărbați: șah, joc de cărți și altele și când bărbatul intră cun evasta în prăvălie, i se deschideă ușa apartamentului de distracție, i se da un bilet cu un număr oarecare, care i se da totodată și nevestii și-apoi femeea s'apucă de târguit. Dacă aveă nevoie să vorbească ceva cu bărbatul, da biletul

unui servitor, care mergeă în apartamentul de distracție și căută pe bărbatul nevestii, care aveă acelaș număr, chemându-l puțin la doamna. E un fel de garderobă a bărbaților localul acesta, în care femeile își depun bărbații, cari de fapt, pentru foarte multe dame sunt o sarcină în anumite împrejurări.

○ ○ ○

Cărți primite la Redacție:

Dr. V. Lotchița: Patriarhul Ciril Lucaris, pagini din istoria bisericii ortodoxe. Prețul 50 bani.

Dr. Leonida Domide: Înșiră-te mărgărite, legendă de *Alecsandri*, compusă pentru soli, cor micst și orchestră sau pian. Portitura de pian costă 5 coroane, iar vocile de cor., câte 10 ecsemplare de voce 2 coroane.

În urma speselor mari ce le reclamă redactarea revistei noastre, suntem nevoiți a rugă din nou pe onor. noștri abonați să-și achite fără amânare restanțele și să reînnoiască abonamentul!

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ“,
S. Bornemisa, a edat un
splendid tablou național, tipă-
rit în color, în mărime 47/59
cmetri, reprezentând mărimea
clipă istorică:

**Intrarea
lui Mihai Viteazu
în Alba-Iulia, la 1599.**

E o foarte frumoasă po-
doabă pentru oricare casă ro-
mânească și e cel mai bun
cadou, ce se poate face la ori-
ce prilejuri. Prețul unui esem-
plar e cor. 2'50, franco. La o
comandă de 10 ecsemplare, se
trimite franco, pentru numai
21 coroane. — Cereți-l dela

„LIBRĂRIA NAȚIONALĂ“
S. BORNEMISA
ORĂȘTIE — SZÁSZVÁROS

„Librăria Națională” S. Bornemisa

Orăștie—Szászváros

CĂRȚI LITERARE :

	Cor.		Cor.
<i>L. Rebreanu</i> : Frământări, nuvele	1·50	<i>Stăncescu</i> : Basme	4·—
<i>A. Lupeanu</i> : De vorbă cu sătenii	0·70	<i>Dr. Grünfeld</i> : Secretele sexuale	1·—
<i>A. Ciura</i> : Amintiri, nuvele	1·60	<i>Vasile Pop</i> : Povești hazlii	1·50
<i>R. Rosetti</i> : Păcatele sulgerului, roman	2·—	<i>Beldiceanu</i> : La un han odată	1·50
<i>N. Iorga</i> : Cugetări	2·50	<i>Ecat. Steriad</i> : Carte de bucate	5·—
<i>Strin</i> : Din sărmana mea grădină, poezii	1·—	<i>Dr. Popovici-Lupu</i> : Agricultură	3·50
<i>A. Cotruș</i> : Poezii	1·—	<i>Filipescu</i> : Hrana vitelor	2·50
<i>A. Maior</i> : Magdalena, dramă	3·—	<i>Alecsandrescu</i> : Boalele la animale	2·50
<i>Delavrancea</i> : Liniște, nuvele	2·50	<i>E. Graut</i> : Vitele de rasă bovină	2·50
<i>D. Tomescu</i> : Acțiunea naționalistă	1·50	<i>Em. Zarma</i> : Îngrășemintele în agricultură	2·—
<i>Björnson</i> : Mary, roman	1·—	<i>Dăscălescu</i> : Cultura plantelor	1·50
<i>Florantin</i> : Anecdote alese	0·50	<i>Gh. D. Arghir</i> : Contabilitatea agricolă	1·50
<i>Maupassant</i> : Inima noastră, roman	2·50	<i>N. Filip</i> : Creșterea și îngrijirea cailor	1·50
<i>A. Nicolescu</i> : Impresii	0·24	<i>M. Popescu</i> : Vinul	1·50
<i>H. Călămăr</i> : Versuri flușurate	0·60	<i>C. S. Făgețel</i> : Copiii nopții, dramă	2·50
<i>Liviu Marian</i> : Printre stropi, schițe	1·50	<i>Gherea Dobrogeanu</i> : Neoiobăgia	3·50
<i>Chiru Nanov</i> : Peste Dorna, note de călătorie	1·50	<i>Gh. Ghibănescu</i> : Cuzeștii, monogr. ist.	1·—
<i>Dostoievsky</i> : Amintiri din casa morților, roman	1·50	<i>Ion Ghica</i> : Convorbiri economice I—III	7·—
<i>V. Eftimiu</i> : Poemele singurătății, poezii	2·—	<i>S. Nădejde</i> : Pațimi, roman	2·—
<i>M. Cruceanu</i> : Spre cetatea zorilor, poezii	1·50	„ Robia banului, roman	2·—
<i>Dr. E. Sterian</i> : Educația sexelor	1·50	<i>H. Stahl</i> : Bucureștii ce se duc	2·50
<i>Al. Ciura</i> : Foiletoane	1·60	<i>Elefterescu</i> : Cartea neamului	2·—
<i>H. Stahl</i> : Dela manevre și alte schițe vesele	1·50	Sărbătorirea profesorului Iorga	0·40
<i>Novicow</i> : Emanciparea femeii	2·—	<i>Drăgușanu</i> : Călătoriile unui român ardelean	2·50
<i>P. Eliade</i> : Studiu despre M. Maeterlinck	1·—	<i>M. Legan-Putici</i> : Slicla din urmă, comedie	0·30
<i>V. Onițiu</i> : Din cele trecute vremi	2·—	<i>V. Stoica</i> : Scrisori, piesă trad.	0·30
<i>Cathrein</i> : Concepția catolică despre lume	1·95	<i>G. Todică</i> : Zări din univers, astronomie	0·30
<i>Rotică</i> : Poezii	2·—	<i>Dr. Bianu</i> : Dicționarul sănătății	14·—
<i>I. Popescu</i> : Zori de Iulie, nuvele	2·—	<i>Dr. Lupas</i> : Monografia lui Șaguna	7·—
<i>R. Rosetti</i> : Razna, note de călătorie	3·—	<i>Murnu</i> : Contimporanii nostri, caricaturi	4·—
<i>B. Dumbravă</i> : Haiducul, roman	2·—	<i>Mehedinți</i> : Cătră noua generație, articole	1·50
<i>T. Mera</i> : Din țări streine	2·—	<i>Dr. Lupas</i> : Însămănătatea bisericeii	0·10
<i>Iorga</i> : Oameni cari au fost	3·—	<i>Eraclie Sterian</i> : În noaptea nunții	1·50
<i>Alessiu</i> : Cultura legumelor	2·75	<i>D. Gherea</i> : Critice III.	4·—
„ Cultura arborilor roditori	2·25	<i>E. Lovinescu</i> : Critice I.	3·—
„ Creșterea pasărilor	1·50	„ II.	3·—
<i>Maior</i> : Făt frumos, dramă	2·—	<i>C. Moldovan</i> : Cetatea soarelui, poezii	8·—
Mitologia greacă și romană	6·—		
Topo, poveste pentru copii	3·—		
<i>N. Ținc</i> : Rime vesele, monoloage	1·—		
Codul manierelor lumii culte	1·—		
<i>Florini</i> : Povești populare	2·—		
<i>Stall</i> : Ce-ar trebui să știe ori ce băiat	1·—		
<i>I. Botez</i> : Din civilizația engleză	3·—		
<i>Gh. din Moldova</i> : Versuri și proză	2·—		
<i>Brătescu-Voinești</i> : În lumea dreptății	2·—		
<i>Ion Pillat</i> : Visări păgâne, poezii	1·80		

NOTE PENTRU PIAN :

<i>Brediceanu</i> : Doine și cântece, I.—IV. à	4·—
„ Jocuri românești I.—IV. à	4·—
„ La șezătoare	8·—
„ Preludiu și Hora	7·—
„ Aurora	2·—
„ Rândunica	2·—
„ Viorele	2·—
<i>I. Harșia</i> : Hora	2·—

Pentru porto să se trimită deosebit 20 bani de-o carte. Comandele se execută cu cea mai mare promptitudine. Librăria e provăzută cu un bogat depozit de cărți literare, și la dorință procură și cărți cari îi lipsesc. Mai are mare depozit și de hârtie de cancelarie și pentru scrisori, cerneală și revizite școlare. Cereți catalogul gratis și franco.